

Stortingets helse- og omsorgsdepartement

Dato:

17.12.2025

Høring – forslag til endringer i tobakksskadeloven med forskrifter (gjeninnføring av forbud mot nesetobakk, videre standardisering av snus mv.)

NHO Reiseliv viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 17. desember 2025 om forslag til endringer i tobakksskadeloven med forskrifter. Vi ønsker i dette høringssvaret særlig å kommentere forslaget om å innføre en maksimalgrense for nikotininnhold i snus på 12 mg per gram, jf. høringsnotatets punkt 4.4.2.

NHO Reiseliv organiserer store deler av serverings- og opplevelsesnæringen i Norge. Mange av våre medlemsbedrifter selger i dag tobakk- og nikotinprodukter over disk som en del av et bredere servicetilbud. For en bransje som i snitt har en driftsmargin på rundt 3 prosent, er hvert lovlig og regulert salgsbein viktig for å sikre bærekraftig drift, arbeidsplasser og seriøs virksomhet.

1. Forslaget innebærer langt større markedskonsekvenser enn lagt til grunn

Departementet skriver at en grense på 12 mg per gram vil innebære at «en del snusvarianter kan måtte utgå eller endre nikotininnhold». Etter NHO Reiselivs vurdering bagatelliserer dette omfanget av inngrepet i det lovlige markedet.

Basert på tilgjengelige tall vil over 50 prosent av snusvariantene som i dag selges i Norge, tilsvarende mer enn 200 unike produkter, bli ulovlige. Dette utgjør rundt 60 prosent av det totale markedsvolumet for snus. For helhvitt snus er konsekvensene enda større, der om lag 73 prosent av markedet vil måtte trekkes fra butikkhyllene.

Dette representerer ikke en justering i utvalget, men en betydelig innsnevring av lovlig varetilbud. For serveringssteder og andre utsalgssteder betyr dette redusert omsetning, færre lovlige alternativer for kundene og økt risiko for at etterspørselen flyttes til uregulerte eller utenlandske kanaler.

2. Referansen til svensk praksis gir ikke grunnlag for en så streng regulering

Departementet viser til Sverige som et naturlig sammenligningsgrunnlag og peker på et forslag om en øvre grense på 12 mg per gram. NHO Reiseliv mener denne referansen brukes på en misvisende måte.

Det svenske forslaget stammer fra en utredning (SOU 2024:23), men har ikke fått politisk støtte og er ikke sendt videre til politisk behandling. Det finnes per i dag ingen vedtatt eller forestående regulering i Sverige som innfører en slik grense.

Når Norge likevel foreslår et så lavt tak i et marked med kort vei til Sverige og høy mobilitet, er det vanskelig å se dette som noe annet enn en oppskrift på økt grensehandel og omgåelse. Dette underbygges også av Norstat-undersøkelsen, der 42,8 prosent av respondentene oppgir at de vil vurdere å skaffe sterkere snus i Sverige dersom forslaget vedtas.

3. Konsekvenser for lovlig handel og serveringsnæringen

Serveringsnæringen og andre utsalgssteder for tobakk og snus opererer allerede under strenge rammevilkår og med svært lave marginer. Med en gjennomsnittlig driftsmargin på rundt 3 prosent er næringen sårbar for ytterligere innstramminger som reduserer lovlig omsetning, uten at det kan dokumenteres klare gevinster for folkehelsen.

Et regelverk som i praksis skyver store deler av etterspørselen ut av regulerte kanaler, svekker både seriøs handel, etterlevelse av regelverket og statens kontroll med markedet. Dette er uheldig både næringspolitisk og helsepolitisk.

4. NHO Reiselivs vurdering

NHO Reiseliv mener forslaget om en maksimalgrense på 12 mg per gram for nikotin i snus fremstår som dårlig utredet, med stor risiko for utilsiktede og negative konsekvenser:

- betydelig reduksjon i lovlig vareutvalg og omsetning
- økt grensehandel
- svekket grunnlag for seriøse utsalgssteder, inkludert serveringsnæringen

NHO Reiseliv signaliserer med dette sin motstand mot forslaget i høringsnotatets punkt 4.4.2, og mener det må foretas en langt grundigere konsekvensutredning som reelt vurderer effektene for marked, etterlevelse, folkehelse og næringslivet før eventuelle nye begrensninger innføres.

Vennlig hilsen

NHO Reiseliv